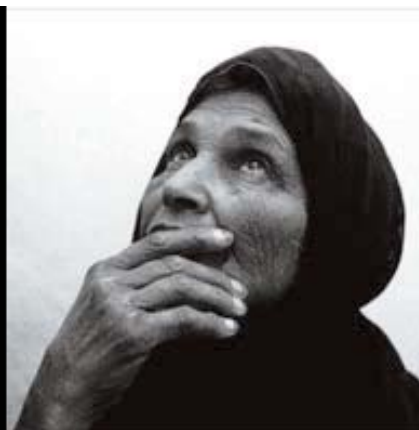

ULLS DEL MÓN

Núm. 6 juliol – setembre 2006

En aquest número:

Editorial

La història de les migracions és tan antiga com la mateixa història de la humanitat. Des de sempre els homes i les dones s'han vist empesos a moure's d'un lloc a l'altre per guanyar-se el pa, per sobreviure, però potser mai com fins ara havíem tingut tan a l'abast, i de manera tan evident, el retrat d'aquest viatge. I resulta un retrat esfereïdor.

Ens hem acostumat a veure diàriament per tota classe de mitjans imatges traumàtiques de gent desesperada que ho arrisca tot perquè ja ho té tot perdut, i que acaba la seva travessia amb sorts ben diferents. Tant ens hi hem acostumat que correm el perill que ja no ens commoguin, que esdevinguin imatges buides, desgastades, imatges que veiem, però que no sentim.

I és que al nostre primer món fins i tot la vista sembla haver perdut el valor per convertir-se en un mecanisme més per a la digestió ràpida de la cultura audiovisual. Però no gaire lluny d'aquí, en països en vies de desenvolupament, la vista sí que actua com una eina indispensable, ja no al servei de la publicitat ni de la televisió, sinó de la supervivència més bàsica. Perquè en aquests indrets no els n'espera cap, de futur, als invidents, només misèria: no tenen possibilitats de guanyar-se la vida per si sols, ni tampoc hi ha sistemes organitzats d'ajut. Per això és tan important abocar tots els recursos a la lluita contra la ceguesa evitable i dedicar-hi els màxims esforços, per combatre la fam i contribuir a que cada dia siguin menys aquells que hagin de deixar casa seva per aconseguir una vida millor.

Per això és important la feina d'Ulls del Món. Per això ens cal seguir endavant.

NOTÍCIES

Mohamed Lameyar visita Barcelona

"Ulls del Sàhara" comença curs

Cataractes i oculoplastia a Inhambane

Formem especialistes a Maputo

Nous punts d'intervenció a Bolívia

Videoconferències solidàries

"Ulls d'Inhambane" a Gavà

A Ginebra contra la ceguesa evitable

Celebrem cinc anys amb Picasso

Congrés de la SEO

PROPERES ACTIVITATS

La Nit dels Ulls del Món

Exposició "Ulls d'Inhambane" a Donosti

PROPERES COMISSIONS

> Ulls de Moçambic

> Ulls de Bolívia

> Ulls del Sàhara

L'ENTREVISTA

Patricia Fernández-Deu entrevista a Lelo Méndez

El responsable d'oftalmologia de la RASD visita Barcelona

Ja coneixem Mohamed Lameyar, responsable del Servei d'Oftalmologia de la República Àrab Sahraui Democràtica, que ens ha visitat durant dues setmanes aquest estiu. Mohamed Lameyar va aprofitar la seva estada a Barcelona, entre el 19 de juliol i el 4 d'agost, per fer un curs d'ofimàtica i ampliar la seva formació en el camp oftalmològic. També va participar activament en la planificació de les properes comissions al Sàhara i la seva difusió a la zona, i en la definició dels nous projectes per a l'any vinent.

A banda de les hores de formació i de feina amb tot l'equip d'Ulls del Món, Mohamed Lameyar va poder gaudir també d'una mica de temps d'oci per conèixer alguns exponents de la cultura catalana i per assistir a la festa del 5è aniversari de la Fundació celebrada el passat 20 de juliol al Museu Picasso.

"Ulls del Sàhara" també comença curs

Les vacances ja comencen a quedar una mica lluny i a tothom li ha anat arribant l'hora de tornar a la feina, també als voluntaris d'Ulls del Sàhara, que han reprès la seva activitat aquest setembre. En concret, un equip mèdic de 7 persones s'ha desplaçat a aquest territori del 8 al 23 de setembre en el marc del projecte d'atenció i tractament oftalmològic als campaments de refugiats de les Nacions Unides a Tindouf.

Aquesta ha estat la tercera comissió oftalmològica de l'any al Sàhara. Un dels seus objectius era arribar fins a Dajla, la wilaiya més allunyada, per detectar-hi els casos que requereixen una intervenció i derivar-los a l'Hospital de Rabuni. En total han atès 281 consultes, han practicat 10 operacions amb Laser Yag i 44 operacions quirúrgiques.

Els integrants de l'expedició són els oftalmòlegs José M. Diéguez i Maite Arbona, l'anestesiista Cristina González, la infermera de planta Montse Carol, la infermera instrumentista Tanit Iglesias, l'optometrista M. Encina Romero i el logista Oriol Barba. També els

ha acompanyat la fotògrafa Núria Andreu, que ha retratat per a un reportatge l'activitat que la Fundació realitza a la zona.

Prèviament a la seva arribada, el tècnic d'equipaments, Manolo Díaz, i la tècnica del projecte, Ilaria Ravai, van viatjar a la regió per comprovar el bon funcionament dels instruments que Ulls del Món ha cedit al Ministeri de Sanitat de la RASD i que el grup medicoquirúrgic ha utilitzat en la seva estada.

La darrera setmana va unir-se a l'equip el doctor sahrauí, El-Khalil Khatri, que des del 2003 amplia la seva formació a Barcelona gràcies a una beca de la Fundació.

Seguim atacant les cataractes i, per primera vegada, fem oculoplàstia a Inhambane

La tercera comissió que enguany ha viatjat a la província moçambiquesa d'Inhambane ho ha fet amb una intenció molt clara: combatre les cataractes que afecten gran part de la població i atendre pacients amb patologies específiques d'òrbita i oculoplastia.

És així que, seguint aquest propòsit, el supervisor mèdic del programa Ulls de Moçambic, el Dr. Andrés Müller-Thyssen, juntament amb els oftalmòlegs Jon Albisu, subespecialista d'òrbita i oculoplastia, i Maite Arrazola -tots tres d'Euskadi- i les instrumentistes catalanes Lourdes Rebollo, Montse Carol i Cristina Enrique, van començar l'estiu realitzant amb Ulls del Món una labor solidària per terres africanes. Durant disset dies, del 30 de juny al 17 de juliol, l'equip va atendre unes 400 consultes i va intervenir quirúrgicament 120 persones, 38 d'elles d'òrbita i oculoplastia. Aquesta ha estat la primera vegada que es desplaça un subespecialista a Inhambane i el resultat final ha estat molt positiu.

Posteriorment Müller-Thyssen i Rebollo van viatjar a Maputo, la capital, per impartir-hi un curs formatiu en la tècnica de la facoemulsificació.

Formem especialistes en facoemulsificació a Maputo

L'Hospital Central de Maputo ha estat l'escenari de les sessions formatives que l'oftalmòleg basc Andrés Müller-Thyssen i la instrumentista catalana Lourdes Rebollo han impartit aquest juliol a la capital moçambiquesa, després de la seva estada a Inhambane. L'objecte d'aquestes classes era instruir els professionals de l'hospital en la tècnica de la facoemulsificació, la més moderna per a la intervenció de cataractes.

Les jornades han inclòs 10 hores de formació teòrica i 70 classes pràctiques i han anat acompanyades de la posada en marxa de l'equipament necessari per a dur a terme aquesta i altres operacions. Així mateix, la comissió solidària -la segona que enguany viatja a aquesta destinació- també hi ha efectuat 15 intervencions i hi ha cedit important material didàctic per consultar.

El Banc de Sabadell i el BCP (Banc Comercial de Portugal), a través de la seva filial a Moçambic BIM (Banc Internacional de Moçambic), han estat els patrocinadors del curs, que s'ha efectuat en el marc del projecte de formació i dotació del Servei d'Oftalmologia de l'Hospital Central de Maputo.

Buscant nous punts d'intervenció a Bolívia

La coordinadora de programes de la Fundació, Laia Blanch, ha estat aquest estiu a Bolívia per fer una prospecció a diferents zones del país i localitzar nous indrets on Ulls del Món pugui engegar la seva activitat. En aquest viatge l'han acompanyat el coordinador del programa Ulls de Bolívia sobre el terreny, Jaime N. Camacho, i el director nacional de Medicus Mundi – Bolívia, Javier Román.

El grup va visitar, del 9 al 20 de juliol, Oruro, Sacaca, Acacio, Cochabamba, Punata, Capinota i Tarija, i va aprofitar per intercanviar impressions amb diverses figures locals de l'àmbit de la salut.

Abans de prendre cap decisió, però, es valorarà l'acurat estudi que la Fundació ha elaborat sobre el

nivell de desenvolupament del país andí i les possibles col·laboracions amb altres actors nacionals i internacionals a fi de sumar esforços i assolir plenament els objectius marcats per Ulls del Món.

La Fundació va posar en marxa el programa Ulls de Bolívia l'any 2003 i des d'aleshores manté la seva acció en aquest país a través de dos projectes: el Projecte de millora en l'atenció i el tractament oftalmològic a la comunitat d'El Alto i el Projecte de formació a l'Institut Nacional d'Oftalmologia de La Paz.

"Ulls de Bolívia" estrena les videoconferències solidàries

Sovint es diu que la solidaritat no té fronteres. A la Fundació ho sabem ben bé, però mai no ens cansem d'explorar noves vies que ens permetin multiplicar els recursos que tenim a l'abast per arribar com més lluny millor. Amb aquesta intenció hem engegat una nova experiència dins el programa Ulls de Bolívia: la formació per videoconferència.

Del 18 al 21 de setembre un grup de reconeguts subespecialistes oftalmòlegs de tot l'Estat espanyol, coordinats pel Dr. Ricardo Casaroli, va impartir quatre sessions teòriques dirigides als professionals de l'Institut Nacional d'Oftalmologia de La Paz, l'INO. La temàtica que ha ocupat aquest primer curs ha estat la subespecialització en retina, vitri i màcula.

Les classes han estat possibles gràcies a la col·laboració de l'empresa Techno Trends, des de les instal·lacions de la qual es va realitzar el curs, així com dels laboratoris Alcon Cusí, la FOAL i la FCSIC (Fundación para la Cooperación y la Salud Internacional Carlos III). Ulls del Món, al seu torn, va facilitar el material a l'Institut Bolivià.

La iniciativa s'ha revelat com un èxit –l'abaratiment de costos i la participació d'experts amb dificultats per desplaçar-se a terreny són els principals avantatges que proporciona– i ja es pensa a repetir-la.

Gavà també ha vist "Ulls d'Inhambane"

L'exposició fotogràfica "Ulls d'Inhambane", produïda per la Fundació Ulls del Món i realitzada per la reportera gràfica Elisenda Pons s'ha pogut visitar del 7 al 24 de setembre al Museu Gavà d'aquesta localitat del Baix Llobregat.

La mostra pretén sensibilitzar la població en general i donar a conèixer la labor d'Ulls del Món a la província moçambiquesa d'Inhambane, situada a 450 km al nord de la capital del país, Maputo. Les fotos, 47 en total, van ser preses el maig de 2005 en l'expedició en què va participar Pons. El conjunt, que s'ha exhibit en diferents ciutats, ja va poder-se contemplar a l'Hospitalet de Llobregat el maig passat.

A l'acte d'inauguració van assistir-hi l'alcalde de Gavà, Joaquim Balsera i el president de la Fundació, Rafael Ribó.

En aquesta ocasió òrgans municipals i de la Diputació han donat el seu suport per tal de fer arribar l'exposició al Museu Gavà.

A Ginebra contra la ceguesa evitable

El president de la Fundació, Rafael Ribó, i la directora general, Núria Ramon, han assistit al congrés del consell de membres de l'International Agency for the Prevention of Blindness, del qual Ulls del Món forma part. El congrés s'ha celebrat a la ciutat de Ginebra del 18 al 22 de setembre i ha estat un punt de trobada i de debat interessant a escala internacional.

60 organitzacions internacionals treballem en el marc del programa Vision 2020: the right to sight (El dret a veure-hi), una iniciativa conjunta de la IAPB i l'OMS amb l'objectiu comú de combatre la ceguesa evitable en els països més vulnerables del món.

Celebrem els cinc anys amb Picasso

Com sabeu, a Ulls del Món tenim el bon costum de celebrar amb tots vosaltres que ens anem fent grans. Però, si bé ja és una tradició reunir tots els voluntaris i col·laboradors en aquesta festa d'aniversari, la trobada d'enguany va tenir una significació especial: ja hem fet cinc anys!

Per això el 20 de juliol vam celebrar-ho en un marc també especial, el Museu Picasso de Barcelona, coincidint amb l'Any Picasso, que commemora els 125 anys del natalici del pintor malagueny i el centenari del seu primer viatge a la ciutat comtal. Tots els assistents van poder gaudir d'una visita guiada gràcies a la col·laboració de l'Institut de Cultura. La festa va acabar a la terrassa del Museu amb un brindis ben merescut per tota la feina feta en aquest quinquenni.

Participem en el congrés que reuneix els oftalmòlegs de tot l'Estat

Enguany hem estat presents novament al Congrés anual de la Sociedad Española de Oftalmología, que s'ha celebrat a la Corunya del 28 al 30 de setembre. La cap de Gabinet i Comunicació d'Ulls del Món, Elisenda Rom, ha estat la representant de la Fundació a la trobada, que ha esdevingut un cop més una ocasió immillorable per continuar donant a conèixer la tasca solidària de la Fundació i per a intercanviar impressions amb altres professionals del sector oftalmològic.

Van ser moltes les persones que, durant aquests tres dies, van interessar-se per la nostra tasca, els nostres programes, els objectius fixats i els resultats ja assolits. Veure que continuem creixent és per a tots una satisfacció que ens anima a seguir treballant.

Properes activitats (octubre-desembre)

El 16 de novembre ens vestim de gala per celebrar, aquest any a Barcelona, La Nit dels Ulls del Món.

Sí, ja tornem a tenir aquí la gran ocasió anual per compartir una nit de festa i solidaritat amb tots els particulars, empreses i entitats col·laboradores que vulguin donar-nos suport. L'acte que tindrà lloc a l'Hotel Palace de Barcelona (antic Ritz), serà presentat pels reconeguts periodistes Àngels Barceló i Ramon Pellicer i comptarà amb la participació i actuació de la prestigiosa cantant Barbara Hendriks. Si voleu tenir més informació sobre aquest acte, si us plau contacteu directament amb la Fundació.

Properament l'exposició "Ulls d'Inhambane" s'exhibirà a la ciutat de Donosti.

La mostra, obra de la fotògrafa Elisenda Pons, ha viatjat enguany per diferents localitats com l'Hospitalet de Llobregat i Gavà i es podrà visitar al Centre Cultural Egia, entre el 18 i el 27 d'octubre.

Properes comissions

Ulls de Moçambic: Tant a la capital del país, Maputo, com a la província d'Inhambane els espera una tardor ben agitada: entre els mesos d'octubre i novembre s'impartiran tres cursos de formació (en òrbita, retina i un d'especial per a triagems) a la capital del país i, a més, Inhambane rebrà una comissió mèdica destinada a combatre les cataractes en el mateix interval de temps.

Ulls de Bolívia: Aquests dies un grup de 4 voluntaris es troba a la zona d'El Alto amb un doble objectiu: d'una banda, visitar, prevenir i guarir la població amb deficiències visuals i, de l'altra, formar els especialistes locals en la pràctica medicoquirúrgica. Al novembre una altra comissió mèdica viatjarà al país andí i, en el mateix període, també es repetiran les sessions formatives per videoconferència.

Ulls del Sàhara: Del 10 al 26 de novembre una expedició de 8 professionals entre oftalmòlegs, infermers, optometristes i encarregats logístics, viatjarà al Sàhara en la quarta comissió de l'any al país. Abans, del 27 d'octubre a l'11 de novembre, un grup de 4 optometristes s'haurà desplaçat al mateix territori per impartir un curs de formació i, durant els primers nou dies de desembre, un parell de professionals també hi arribaran amb el mateix propòsit.

L'Entrevista

Patrícia Fernández-Deu entrevista a:

Nom: Lelo Méndez

Edat: 52

Professió: Infermera

Vaig néixer a: Utrera (Sevilla) i **visc a:** Sevilla

Estic en contacte amb Ulls del Món des de: l'any 2002.

Lelo Méndez acaba de ser nomenada responsable de la Fundació a Andalusia, la seva terra natal. És infermera i col·labora amb Ulls del Món pràcticament des de la seva creació. En aquest temps ha participat en els programes endegats a Bolívia, el Sàhara i Moçambic, i es pot dir que ha fet del compromís amb Ulls del Món la seva vida. Una bona mostra d'això és l'orgull personal amb què passeja el seu nou càrrec.

Abans de començar, felicitats per la teva nova responsabilitat a la Fundació. Què suposa per a tu representar a Ulls del Món a Andalusia?

Per a mi és un honor i una satisfacció poder col·laborar amb Ulls del Món no només viatjant a altres països com a infermera voluntària, sinó també des d'Andalusia, el lloc on visc.

Vas iniciar les teves col·laboracions amb Ulls del Món l'any 2003. Com ens vas conèixer? Què et va empènyer a participar en les comissions?

Vaig conèixer la Fundació a través de l'oftalmòleg Dr. Julio León, que em va convidar a la presentació que se'n va fer a Sevilla. Em va semblar un projecte amb uns objectius molt interessants i això va ser el que em va fer decidir a participar-hi com a voluntària. I és així com he pogut veure amb els meus ulls la precària situació dels països en vies de desenvolupament.

Has viatjat en 10 ocasions a territoris on Ulls del Món porta a terme la seva labor solidària i coneixes els programes de Bolívia, Moçambic i el Sàhara. Què et mou a implicar-t'hi tant?

Gràcies a Ulls del Món puc complir dues vocacions innates: d'una banda viatjar i conèixer gent en aquests viatges i, d'una altra i més important, ajudar els més necessitats. Per a mi això representa una satisfacció enorme, que em compensa amb escreix l'esforç que implica treballar en altres climes i ambients no sempre agradables.

Què és el que més t'ha impressionat en tot aquest temps?

La injustícia social i la depressió que sofreixen milions de persones, només per haver tingut l'escassa fortuna d'haver nascut en un poble pobre o amb les riqueses mal repartides.

Segons el teu parer, quina és la prioritat en termes d'atenció oftalmològica a escala mundial?

Segons el teu parer, quina és la prioritat en termes d'atenció oftalmològica a escala mundial?

Què diries que t'aporta en l'àmbit professional la feina que realitzes a la Fundació?

Em permet millorar la meua imaginació i creativitat per resoldre certes dificultats tècniques que, si no hagués patit en determinats països subdesenvolupats ni tan sols sabia com solucionar.

I en l'apartat personal, què diries que has après gràcies a Ulls del Món?

He conegut moltes persones amb una sensibilitat i una qualitat humana excepcionals, persones que no escatimen esforços per mirar d'alleugerir el sofriment i les carències dels més pobres, i d'ells he après moltes coses.

Si no vols rebre aquest butlletí, només cal que ens contestis aquest missatge, indicant-nos que no te l'enviem més.

